

פחד דוד

פרשת פנחס

כ"ד תמוז תשע"ה

774

י"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 19:12 | 19:27 | 19:20 | 19:28

מוצאי שבת 20:29 | 20:32 | 20:33 | 20:30

רבינו תם 21:05 | 21:02 | 21:06 | 21:03

המולד: יום חמישי שעה 3, 39 דקות ו-7 חלקים ראש חודש אב: יום השישי

הילולא דצדיקיא

- כד - רבי כמוס פלח, ראב"ד טריפולי
- כה - רבי אריה לייב בעל "שאגת אריה"
- כז - רבי אליהו זוזות מו"ס "האדם בשבחות"
- כו - רבי אהרון ברכיה ממודינא מו"ס "מעבר יבוק"
- כז - רבי יעקב עדס
- כח - רבי חיים פרידלנדר משיגיח ישיבת פוניבז'
- כט - רבינו שלמה יצחקי רש"י הקדוש
- א - אהרן הכהן

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

משכיל לדוד

מנין בני ישראל דוקא במספר עגול

וכמו כן ידוע שבכל ספירה יש עשרה עיגולים האחד בתוך חברו, והפנימי הוא הקטן ביותר והחיצוני הוא הגדול ביותר.

והנה עם ישראל הם עם שבניו מאוחדים אחד עם חבריו, ולא רק זאת אלא הם מאוחדים עם הקב"ה דרך העשר ספירות והעיגולים ששייכים לכל ספירה וספירה. ומעתה מוכרח שמנין כל שבט יהיה עגול, כיון שהספירות הן עגולות ושלימות במנינם למנין עגול. ודבר זה מלמדנו שכל יהודי ויהודי, בשבילו נברא העולם והוא מרכז הבריאה, וממנו נמשך השפע לעולם. ולכן מנין בני ישראל בכל שבט ושבט הוא עגול, לרמוז שכל יהודי ויהודי יש לו שייכות וקשר לעשרת הספירות והעיגולים שלהם, כפי שרמזו במנינים של כל שבט מישראל.

וכל זה בתנאי שיש אחדות בין האנשים, ואז מנינים העגול הוא מאוחד ובכוחו להשפיע, אך כאשר חלילה יש פירוד בין האנשים, המנין נפרד ואינו עגול ואין בכוחו להוריד את השפע לעולם. לכן לא ניתנה התורה אלא כאשר היו בני ישראל כאיש אחד בלב אחד, כמו שדרשו חז"ל על הפסוק "ויחן שם ישראל נגד ההר" - ויחנו לא נאמר אלא "ויחן בלשון יחיד, ללמדנו שהיו כאיש אחד בלב אחד, ורק אז קיבלו את התורה.

וראיתי בשם אחד האדמו"רים שהמצות שאוכלים בפסח, הם עגולות דוקא ולא מרובעות, כדי לרמוז לעם ישראל שנדרש מהם בפסח להיות באחדות, ומשום כך דוקא בפסח אומרים "כל דכפין ייתי ויכול" שזה בשביל להרבות אחדות.

ועוד מצאנו דברים גדולים נשגבים בענין האחדות. בני ישראל לא נגאלו ממצרים עד שהיו באחדות. וכן בית המקדש נחרב בגלל שנאת חינם, שלא היה ביניהם אחדות. והתיקון לכך הוא כמו שנאמר (ישעיה א, כז) "ושביה בצדקה", שעל ידי הצדקה שאחד עוזר לחברו, נוצרת האחדות וזהו התיקון.

כמו כן ידוע (שו"ע או"ח תקנב, ה) שבערב תשעה באב בסעודה המפסקת קודם הצום, נוהגים לאכול ביצה שהיא עגולה, וכן אוכלים עדשים שהם עגולים. ונראה שהסיבה לכך היא, שהרי היה ניתוק בין עם ישראל לקב"ה מפני מעשים מגונים של שנאת חינם שהיו בעם, ומכוח זה היה חסרון באחדות, ובני ישראל לא היו בבחינת עיגולים, שהם כוח האחדות והשלמות. ומפני זה נתחזקה הקליפה ושלטה על כוחות הקדושה, ואז נחרב הבית ובני ישראל גלו מארצם. לכן אוכלים בערב תשעה באב דברים עגולים כדי לרמוז שצריכים אנו להיות באחדות ולתקן את אשר פגמנו בספירות העליונות שהם עגולות.

ומעתה עולה שהעיגולים שבספירות משפיעים הרבה שפע על העולם כאשר עם ישראל באחדות. ואם נתבונן בבריאה נמצא שכל דבר בה הוא עגול כמו השמש, ירח, כוכבים, כדור הארץ. וכן כל גופו של האדם עשוי מעיגולים, הראש, האצבעות, הידיים, הרגליים ואיבר הברית. וכל זה כדי להזכיר לאדם שהוא מרכז הבריאה, וממנו יורד השפע לעולם בתנאי שיהיה באחדות עם חבריו ועם בורא עולם.

בפרשה זו התורה מונה את בני ישראל כל שבט לפי מספרו. והנה במנין כל השבטים המספר שעלה במנין הוא עגול, לדוגמה שבט ראובן עלה ארבעים אלף שבע מאות ושלושים. וכן בשבט שמעון המספר הוא שנים ועשרים אלף ומאתיים, וכן על זה הדרך בכל השבטים.

ושאלני הרב יהונתן אברגיל שליט"א, כיצד זה שמנין כל השבטים היה בדיוק עגול. ואפשר לבאר שהתורה כתבה את המנין באופן עגול למרות שלא היה בדיוק עגול, כמו שמצאנו בגמרא (מכות כב.) לענין מספר המלקות שמלקים את העובר על לאו, שבתורה כתוב "ארבעים יכנו" ולמעשה מלקים אותו ארבעים חסר אחת, ומה שכתוב ארבעים זה בגלל שהוא מנין הסמוך לשלושים ותשע וזה מספר עגול. ואם כן אפשר לומר שגם במנין השבטים המספר לא היה עגול, אך התורה כתבה במנין עגול.

אך לא נראה לומר כן, שהרי בפרשת שמות (א, ה) כתוב "ויהי כל נפש יוצאי ירך יעקב שבעים נפש", ומבואר שיעקב ירד למצרים בשבעים נפש. ובפרשת ויגש (מו, ח-כה) מבואר שהיו שישים ותשע. ומבאר רש"י שיוכבד נולדה במצרים בין החומות, ויחד עימה עולה למנין שבעים.

והנה במנין בני יעקב מוצאים אנו שדקדקה התורה במנין בדיוק, ולכן ביאר רש"י שיוכבד היא הנוספת כדי שלא יהיה סתירה בין המנינים, ורש"י לא תירץ שנקטו מספר עגול. אם כן גם בנידון שלנו במנין השבטים לא נראה שנקטו זאת כמנין עגול למרות שהיה יותר או פחות, אלא מנין זה הוא בדוקא.

ואולי אפשר לומר שהקב"ה ציווה למנות אותם דוקא בזמן שמנינים היה עגול, אך זה גופא צריך ביאור מה הענין דוקא במנין עגול. עד כאן דברי השואל.

והנה נראה ברור שיש ענין דוקא במנין עגול עד כדי כך שסובב הקב"ה שיוכבד תיולד בין החומות כדי שיהיה מנין עגול של שבעים, ויש לבאר את הדבר.

ידוע מספרי הקבלה שיש עשר ספירות של קדושה אשר דרכם האדם מתקשר לקב"ה. ובלעדי הספירות הקדושות אין יכולת לאדם לעמוד ולהתקיים מול הבורא ברוך הוא, וכפי שמבואר בספר "דעת ותבונה" לבן איש חי הקדוש (עי' יז, א) - שהאור של הקב"ה הוא חזק עד מאוד ובכוחו לשרוף את כל העולם כולו ממש ברגע, ורק דרך הספירות יורד האור מעוצמתו הרבה, דהיינו שישנם עשר ספירות, ומספירה לספירה ככל שיורדים מכתר למלכות, האור מתחלש בשביל שלא ישרוף את העולם כולו.

וכמשל, זה דומה לשמש בימות החמה שמשם בלתי אפשרי להביט בה, אלא אם כן ישם האדם על עיניו משקפיים עם עדשות כהות שיסתירו מעיניו את קרני השמש.

ועוד אקדים ואביא מה שכתב הצדיק הקדוש רבי אברהם אזולאי זיע"א בספרו חסד לאברהם (ד, ל). שאדם עומד באמצע הבריאה, ודרך האדם עוברים כל צינורות השפע מכל אבי"ע עולמות. והאדם הוא מרכז כל הבריאה כולה, ובשבילו נבראו כל העולמות כולם. כאשר האדם הולך בדרך התורה והמצוות, הוא זה שמקיים את העולם. וכאשר האדם פוגם חלילה ומקלקל במעשיו, הפגם הוא נורא ואיום מכיון שכאשר אדם חוטא, הוא פוגם בכל העולמות כולם, ומחליש את צינורות השפע לעולם שהם עוברים דרך האדם.

במה מפטירין

הפטרות השבוע: "דברי ירמיהו". (ירמיה א)

הקשר לשבת: בהפטרה מסופר על נבואת הפורענות שהתנבא ירמיה על חורבן ירושלים, והיא הפטרה ראשונה לשלשת ההפטרות שמפטירין בשלשת השבתות שלפני תשעה באב.

"ואומר אהה ה' א-להים הנה לא ידעתי דבר כי נער אנכי". (א. ו)

יש לפרש את הפסוק בדרך רמז, כי הנה האדם השלם הרוצה לזכות לכתרה של תורה, צריך הוא להתנזר מתענוגות העולם הזה ולהשקיע את עצמו בלימוד התורה.

ומנגד, אדם שעושה מעשה נערות ולא משקיע את עצמו באהלה של תורה, פשוט הוא שבגין כך הוא לא יוכל לזכות לכתרה של תורה.

וזהו שאומר הכתוב: "הנה לא ידעתי דבר" - אינני יודע לדבר דברי תורה ולקיים את מצות "ודברת בס".

וכל כך למה?

התשובה היא "כי נער אנכי" - מכיון שאני עדיין עושה מעשה נערות ולא משקיע את עצמי כראוי באהלה של תורה.

בדרך אחרת ניתן לפרש את פשט הכתוב:

הנה ידוע הדבר שעל ידי מידת הענוה, יזכה האדם לכתרה של תורה. אולם מי שהוא מתנהג בדרך של גאווה - הוא לא יוכל לזכות לכתרה של תורה. וכפי שאמרנו רבותינו בתלמוד (תענית ז): "מה מים מניחים מקום גבוה והולכים למקום נמוך, אף דברי תורה אין מתקיימים אלא במי שדעתו שפלה".

וזהו שאומר הכתוב: "הנה לא ידעתי" - אם אני מקיים בעצמי "לא ידעתי", דהיינו שאני אוהב במידת הענוה ומרגיש בעצמי שאינני יודע כלום, אזי "דבר" - אוכל לדבר בדברי תורה ולקיים "ודברת בס"...

ועוד אפשר לומר פירוש נוסף לפסוק זה:

על פי דברי רבותינו בתלמוד (ברכות ד): "למד לשונך לומר איני יודע, שמא תתבדה ותאחז".

וזהו שאומר הכתוב "הנה לא ידעתי דבר" - כשאני מדבר הריני אומר "לא ידעתי", והטעם לכך הוא: "כי נער אנכי" - שמכיון שאני עדיין נער, פוחד אני שמא אטעה ואתבדה...

(תורת הפרשה)

שנת הארץ

במצות שמיטת כספים, אין הבדל בין הלוואות ממון לבין הלוואות חפץ, ולכן כל דבר שאינו חוזר בעצמו אלא מחזירים את תמורתו, כגון מוצרי מזון, כלים חד פעמיים, וכיוצא בזה, שדרך שכנים להלוות זה לזה, הרי הם נחשבים כהלוואה לכל דבר וענין, והשביעית משמטת אותם.

הנותן לחברו מוצרי מזון, כמו שנהוג בין שכנים, שהמקבל צריך להחזיר בדומה למה שהוא קבל, הרי זה הלוואה והשביעית משמטת, אולם השואל חפץ שצריך להחזיר את אותו חפץ הרי זו שאלה ואין השביעית משמטת

חוב שנרשם בחנות, או שכר שכיר, אינם נשמטים בשביעית. אבל אם הפכם האדם להלוואה, והיינו שקבע לו זמן פרעון, ויש אומרים שאף אם עשה סכום של כל החוב וכתבו בפנקסו, או שכתב האדם החייב שטר על החוב כלו, שביעית משמטתו.

חמור יותר מהמספר

אסור מן התורה להאמין לרכילות, והמקבל רכילות חמור יותר מהמספר. השומע רכילות ורואה שיש לו בכך תועלת לעתיד, מותר לו לשמוע ולחשוש לדברים ולהזהר מאותו אדם, אך אסור לו להאמין ולקבל את הדברים בהחלט.

במסילה נעלה

שתי דירות במחיר אחת

והיא הבחינה בהחלטיות שבקולך - היא נכנעה לבסוף, ואנו החלטנו לעשות כל מאמץ כדי לקיים את דברך.

שעות רבות עמלנו בחיפוש אחר שתי דירות בסכום סביר, אולם לא הצלחנו למצוא דבר, עד שמשמים סובבו את הדברים כך שמתוך יאוש הגענו לאדם שמחזיק בבעלותו מספר דירות והוא משכיר אותן לצעירים כמונו.

אותו אדם התעניין בגובה הסכום שיש בידינו לצורך תשלום השכירות, ואנו השבנו לו בבושה שיש לנו סכום קטן, אולם אנו איתנים בדעתנו לקיים את מצות הרב ולהתגורר בשתי דירות נפרדות.

המשכיר התפעל מאד ממסירות הנפש שלנו להלכות התורה, ומיד אמר שבמקום לקבל עבור שתי דירות סכום גבוה כל חודש, הוא מוכן להשכיר לנו אותן במחיר מצחיק של חמש מאות דולר בלבד!

כך היו דברי היהודי בדרכנו לשדה התעופה.

אין ספק שזהו פלא גדול מאד. בני הזוג השיגו את שתי הדירות במחיר זול כל כך רק בגלל שהתאמצו מאד לקיים את מצוות התורה ואת ההלכות והדינים שכתובים בה. וכשהקב"ה ראה את מאמציהם האמיתיים לקיים את רצונו - הוא שלח להם סייעתא דשמיא מופלאה שהיא מחוץ לגדר הטבע, והם זכו לשמור את ההלכה על כל פרטיה.

בחודש אלו תשס"ו נסענו כמידי שנה להשתטח על קברות הצדיקים באירופה. בזמן שהותנו באוקראינה, תוך כדי נסיעה מהירה בין ההרים בדרך לשדה התעופה לטיסה לקייב, התיישב לצדי אחד מהיהודים שהשתתפו במסע ופתח בדבריו - "דע לך כבוד הרב שאני חייב לך את חי".

לשמע דבריו שאלתי את היהודי מדוע הוא חש כך, וכך אותו יהודי סיפר לי:

"לפני מספר שנים, כשהייתי מאורס לזוגתי היקרה תחי, באנו לפניך כזוג מאורס וביקשנו ברכה לבנין עדי עד.

תוך כדי שיחתנו עם הרב נודע לך שבכוונתנו לגור עד לנישואינו בדירה משותפת אחת, היות ולא היה בידינו התקציב הנדרש לשכירת שתי דירות נפרדות.

כששמעת על כך אמרת לנו שהתורה אוסרת על בני זוג לא נשואים לגור בדירה אחת כיון שאין אפסטרופוס לעריות, וכדי שלא נבוא חס ושלום לידי חטא עלינו להתאמץ ולשכור דירה נוספת, כך שכל אחד מאיתנו יגור בדירה משלו עד ליום החתונה, ובעזרתו יתברך חפץ ה' בידינו יצליח.

בתחילה ניסינו להתווכח עם הרב. במיוחד אשתי, שלא הכירה אותך ולא הבינה על מה ולמה עלינו להתאמץ כל כך. אולם לאחר שהסברת לה שוב את הדברים,

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

בדרך אבות

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א
על פרקי אבות

מה באנו לתקן בגלגול זה?

מובא בדברי חכמי הקבלה (הרמ"ע מפאנו, גלגולי נשמות, ליקוטים ו ועי' זהר ח"ג רלו, ב) שפינחס הכהן היה גלגול של יצחק אבינו, ואילו זמרי בן סלוא היה גלגול של עשו. ומן השמים סובבו את הדבר שפינחס יקום ויהרג את זמרי, משום שכאשר יצחק אבינו ראה את בנו עשו חוטא בעבירות חמורות - היה לו להורגו, אך בהיות שלא הרגו, על כן גם הוא וגם בנו עשו נתגלגלו חזרה לעולם, ובזה שפינחס הרג את זמרי, הוא תיקן והשלים את אשר היה ליצחק לעשות עם בנו עשו.

כמו כן מבואר בדברי חז"ל שמשוה היה גלגול נשמתו של הבל שנהרג על ידי קין, אשר ראה שהקב"ה שועה אל מנחת אחיו המשובחת, אך אינו חפץ לקבל את מנחתו, ומתוך שקינא בו הרגו. ומוסיפים חז"ל ואומרים שהבל מצד עצמו נתחייב מיתה, כיון שלא עצם את עיניו בראותו את שכנית ה', אלא המשיך להסתכל על השכינה בעינים פקוחות. והנה ראוי היה להבל לעצום את עיניו מפני קדושת המעמד ולא לחזות ולהביט בשכינה עין בעין, שהרי כתוב (שמות לג, כ) "לא יראני האדם וחי". ומכיון שהבל לא נתעורר ולא חש צורך לעצום את עיניו, וכביכול הפגין בזה זלוזל כנגד השכינה, נתחייב מיתה, וקין קם והרגו.

משה רבנו שידע והכיר בעצמו שהינו גלגול של הבל, הקפיד לעצום את עיניו כל אימת שהקב"ה ניגלה אליו (שם ג, ו), ובזה תיקן את שורש נשמתו של הבל שפגם בזה.

ישנו סיפור מעשה אשר במבט ראשון נראה תלוש מן המציאות, אך הנני מוכן להעיד עליו ועל אמינותו. ישנו אדם אחד שבעוונות הרבים נמשך אחר הגזל פעם אחת כשפרץ לבית מסוים, הוא הופתע על ידי בעל הבית שלפתע יצא מולו ובידו כלי נשק. הגנב חשש מאוים, ירה בידו של בעל הבית, וכתוצאה מכך, הבעל הבית ירה בטעות על עצמו, ומת מפצעיו. הגנב נידון לשנות מאסר ארוכות, ומתוך שהותו בכלא, הוא נתעורר אל אביו שבשמים והחל לשוב בתשובה. באחד הימים ניגלה אל הגנב שכבר שב בתשובה, אותו בעל הבית שנהרג בעת הפריצה, ואמר לו שעתה יש לו מקום בגן עדן. וסיפר לו בעל הבית בחלום, שלפני חמישים שנה הם חיו יחדיו בעולם הזה, אך אז המקרה היה הפוך, הבעל הבית הוא זה שנכנס לגנוב בבית הגנב ופגע בו, ובכדי לכפר על מעשיו, השיבו אותו בחזרה בגלגול לעולם הזה, על מנת שיתכפר עוונו. והמשיך ואמר שעתה כבר הוא בא לידי תיקונו, ויש לו מקום ראוי בשמים. ואחד מן המקובלים שמע את זה הסיפור, אישר את אמינותו וטען שיש דברים בגו.

כמו כן מסופר (שבחי הבעש"ט (תרצ"א) עמ' טז) על הבעל שם טוב שפעם ראה בדרכו צפרדע שהחלה לדבר עימו, ואז נתברר שאותה צפרדע היתה מעשה גלגול. וסיפרה הצפרדע שבעברה היתה אדם שהכיר וידע את כל התורה כולה היטב, אך מכיון שפעם היה רעב ונתאוה לאוכל, אכל בלי נטילת ידיים ולכן נתחייב לשוב בגלגול. וראו עד כמה גדולה התביעה כלפי מי שחוטא במזיד, שלמרות שהוא יודע שהדבר אסור, הוא אינו שם ליבו לכך, ונמשך אחר תאוותיו.

וכלל יש לנו לדעת, כל אחד מאיתנו בא לעולם כדי לתקן דבר מה, וכיצד נדע מהו הדבר שלשמו ירדנו לעולם והוא תיקונו?

נערוך לעצמנו מבחן האם ישנה מצוה שיש לנו יצר הרע גדול לעבור עליה, כגון הסתכלות בדברים אסורים, דיבור לשון הרע, ביטול תורה וכו', ואם אכן נגלה רפיון וחלישות לגבי מצוה מסוימת, משמע שבזה נעוץ התיקון שלנו. והיצר הרע שיודע זאת, מנסה בכל דרך להכשילנו ולהפריענו, על מנת שלא נצליח לתקן את אשר פגמנו.

מנגד, אדם שנמשך מאוד לקיים מצוה מסוימת, ומרגיש שיש לו את התנאים לקיימה, כגון אדם עשיר שמצות הצדקה חביבה עליו, יתכן שבעברו היה אדם קמזן שחסך ידו מלתת צדקה, ומן השמים השיבו את נשמתו לעולם, על מנת שיתקן בעצמו את מידת הקמצנות, וסייעו בעדו לקיים מצוה זו בכך שהרבו את ממונו וחיבבו עליו את מצות הצדקה.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"בני יהודה ער ואונן". (כו. ט)

פרשה זו תרמוז מאורעות עם בני ישראל, ובחר לרמז ביהודה מהטעם עצמו שאמרו ז"ל (ב"ר צח. ו) למה נקראו ישראל על שם יהודה, ואמרו בני יהודה הם התולדות יתכנו בשם בנים כידוע.

ואמרו "ער ואונן", ירמוז לבית ראשון ובית שני; ער כנגד בית ראשון, על דרך אומרו (שה"ש ה) "אני ישנה ולבי ער", שהיה הקדוש ברוך הוא בו ער בהשגחה גדולה עמנו בבית המקודש, אונן הוא בית שני, וקראו אונן לשון אונאה, לפי שהיה חסר דברים העיקרים של בית המקודש (יומא כא:).

ואמרו "וימת ער ואונן", הוא חורבן הבתים, כי סילוק שכינה מהם יקרא מיתה שפרחה הנפש שהיא השכינה, ונשאר הבית מת בעונות, ומלא טומאת הקליפה הנתונה בו כידוע.

מן המעיין

"ובני פלוא אליאב". (כו. ח)

פליאה היא; לפלוא היה רק בן אחד, והתורה מכנה אותו בלשון רבים "ובני פלוא אליאב", ואילו לגבי אליאב לאחר שאמר "ובני אליאב נמואל ודתן ואבירם, הזכיר לשון יחד "הוא דתן ואבירם"?

וביאר זאת האלשיך הקדוש זיע"א, שיתכן כי הבן הכשר יחשב לאביו כמו רבים, אך לעומת זאת הבנים שאינם הגונים, גם אם רבים יהיו ליחיד יחשבו. ולכן אמר "ובני פלוא אליאב", אף אם יהיה ליחיד יאמר עליו "בני".

אמנם לענין בני אליאב, אמר הוא דתן ואבירם, כי אף ששנים המה יאמר עליהם הוא דתן ואבירם, כי לאחד יחשבו, כי הרעו מעלליהם וירדו לארץ תחת היותם קריאי מועד.

"ליצר משפחת היצרי לשלם משפחת השלמי".

(כו. מט)

בדרך רמז דרש הצדיק רבי יחיאל מיכל מזלטשאוב זצ"ל: "ליצר"; הנכנע פעם אחת לפיתוייו של היצר הרע, וסוטה מדרך הישר של אבות אבותינו.

"משפחת היצרי"; יגלה מיז, שמסביבו התקבצה כל משפחתו של היצר הרע, והללו מוכנים ומזומנים לסייע לו ולהוליכו רחוק בדרך שהחל לילך בה.

לעומת זאת "לשלם"; החותר לשלמות בקיום מצוות התורה. בלא כל סטייה מתורת אבות.

"משפחת השלמי"; ייווכח במהרה לדעת, שאינו בודד בדרכו. הוא ימצא סביבו משפחה גדולה של יראים ושלמים, שהתורה היא נר לגרמם ואור לנתיבתן.

והוסיף רבי יחיאל מיכל בעניין זה:

על היהודי לחוש בכל עת ובכל שעה כאילו הוא ניצב על פרשת דרכים מוכרעת בחייו, וכל צעד שיעשה יביאהו מעלה מעלה לשמי מרום, או חלילה יורידהו מטה מטה לבאר שחת.

וכבר מובטחים אנו מפי חכמינו הגדולים: "בדרך שאדם רוצה לילך בה, מוליכים אותו" (מן השמים - מכות י:). ועוד הורונו חז"ל בעניין זה: בא ליטמא (להיות רשע) - פותחין לו (פתח הטומאה ליכנס בה, כלומר: מספיקים בידיו ואין מונעים אותו מן השמים - רש"י); בא ליטרה (להיות צדיק) - מסייעין אותו (שבת קד:).

"עלה על הר העברים הזה". (כז. יב)

במדרש מובא שכבר שלחה מלכות הרשעה לחפש את קברו של משה רבינו ע"ה; עמדו למעלה - נדמה להם למטה. למטה - נדמה להם למעלה.

נמצא שההר הזה יש בו סוגלה שנראה שיש לו כמה עברים וכמה צדדים שונים, עד שנדמה לאלו שעומדים למעלה למטה ואלו שעמדו למטה למעלה.

מסיבה זו, כך כותב בספר תורת מהר"ץ (דושניסקי) נקרא שמו של ההר 'הר העברים', לקיים את מה שנאמר "ולא ידע איש את קברתו".

מסילות לאמונה

פרקים במסילות ישרים וארחות צדיקים

שהיה נקרא יום כביסה, יום זה היה עובר מתוך מאמץ ועבודה מפרכת.

לאחר תליית הכביסה עברה בחצר איזו שכנה שלא היתה מרוצה מכך שהכביסה תלויה בחצר המשותפת, היא הוציאה מספריים, חתכה את החבל וכל הכביסה נפלה ארצה והתלכלכה.

אז אשה שהכביסה היתה שלה הבלגיה על כאבה ועל עוגמת הנפש שנגרמה לה, במקום לריב ולתבוע את עלבונה, מה שלבטח היה מצית את אש המחלוקת באיזורה, היא החליטה לכבס שנית את כל הכביסה, למרות הטיחה המרובה והעבודה הקשה.

לאחר מכן, היא תלתה את הכביסה בחצר הסמוכה ולא אמרה דבר, למרות הכאב הגדול בערב כששב בעלה מבית המדרש חפצה האשה לספר לבעלה את אשר עבר עליה ולשפוך את לבה לפניו, אך לבסוף התגברה על עצמה ולא סיפרה בכדי שלא להגיע לידי חטא לשון הרע.

לפתע דפקה השכנה בדלת וביקשה ממנה סליחה בלב מר. היא פנתה בתחנונים ואמרה לה: "כבר קבלתי את ענשי, בני הקטן קודח מחום, אנא סלחי נא על פשעי".

האשה הצדקנית אמרה לה מיד שהיא מוחלת לה בלב שלם, ואף איחלה רפואה שלימה לילד החולה.

מיהי אותה אשה צדקנית? ומה שכרה שזכתה בגין מעשה נאצל זה?

אותה אשה צדקנית זכתה להפקד לשנה הבאה בן, שגדל לימים לתלמיד חכם גדול שהאיר את עיני ישראל בכל העולם, הלא הוא מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל.

זו ההבלגה, וזו שכרה!

המלך אומר במשלי בדיק להיפך: "כבוד לאיש שבת מריב". זה כבוד!"

לשון הפסוק כל כך תפש להם את הלב, עד שהבוגרים שבהם ביקשו מאוד לדעת "היכן זה כתוב?"

לאמיתו של דבר, האדם טועה לחשוב כי זו בושה לוותר, אך אדרבה זהו הגיבור והמכובד האמיתי. "כבוד לאיש שבת מריב".

הרב קרלינשטיין סיפר על אחותו הרבנית ליבוביץ, שהיא הייתה מתייעצת עם הגאון הגדול רבי בייניש פינקל זצ"ל. פעם אחת כאשר היא באה וביקשה להתייעץ איתו באיזה ענין של שידוך לבת אחת, ובין היתר היא מנתה את מידותיה הטובות של אותה נערה שאומרים שהיא השתלמה בהן.

הרב פינקל האזין לדברים ואחר ביקש לברר משהו.

הוא שאל אותה: "און מוותר זיין קען זי?" (ולוותר היא יכולה ומסוגלת?).

אתם שומעים, סיים הרב קרלינשטיין את דרשתו: "שפתיים ישק!"

הבלגה ושכרה

עד כמה שאנו יכולים להביט על מאורעות חדשות ועתיקות, ולקבוע את הקשר בין המאורעות, קשה לומר בוודאות שאנו מסוגלים לעשות זאת, אך לעיתים מתפרסם איזה מאורע מסעיר ולאחר זמן אנו שומעים על מאורע אחר שקשור באותם אנשים, וכך אנו תולים את השכר או את העונש על אותו מאורע שנעשה.

ידוע הוא המקרה שאירע בירושלים לפני כמאה שנה ויותר. אשה אחת תלתה כביסה בחצר הבית, ובימים ההם היה יום מיוחד בשבוע,

הזדמן לי לחלוף ליד תלמוד תורה של ילדים, כך סיפר בדרשתו המגיד הנודע הגה"צ רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל - וילדים, אתם יודעים, רבים כל שני וחמישי ואח"כ חוזרים להיות ידידים, וחוזר חלילה. זרכם של ילדים...

והנה, שלושה ילדים רבו ככה עד לב השמים. נעמדתי על עומדי ואחר כך פניתי אליהם: "רצוני לשאול משהו. מדוע כאשר יש ריב וסכסוך קשה מאד לוותר? אני רוצה לשמוע מכם את הסיבה מדוע זה קשה? מדוע באמת איכפת לך לוותר?" הילדים התביישו לומר את הסיבה והם שתקו, ואני אמרתי: "אתם לא חייבים לענות לי, אני אענה ואתם רק תאמרו לי אם אני צודק או לא".

"כל אחד מצידו היה כבר מוכן לוותר אבל זה לא יפה, כי מה יאמרו, הוא הגיבור ואני החלש... זו בושה של ממש. נכון?"

והם ענו "נכון, זו התשובה. כי הריב לא נסוב בהכרח על דברים שחשוב להמשיך ולריב עליהם, אבל זו בושה ככה לוותר בלי כלום".

המשכתי: "אשאל אתכם מי היה האדם החכם הגדול בעולם?"

הכל השיבו: "שלמה המלך".

"אז תדעו, כי שלמה

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

התרגשות רבה היתה בבית משפחת לוב: בתם היקרה באה בברית האירוסין, וההכנות לקראת החתונה היו בעיצומם. ר' אברהם - אבי הכלה דאג וטרח בעניני החופה והקידושין, ועל כתפי האם חנה הוטלו כל הסידורים של רכישת הנדוניה, אותם ביצעה האם בשמחה ובמסירות.

מספר שבועות לפני החתונה, חדר גנב לבית המשפחה וגנב את כל הנדוניה של הכלה, מבלי להשאיר להם דבר.

הייאוש השתלט על גב' לוב. מצבם הכלכלי היה דחוק מאד, ורק במאמצים גדולים הצליחה המשפחה לחסוך פרוטה לפרוטה, כדי לרכוש נדוניה לכלה. כעת, אם יודע הדבר לחתן, הוא עלול לחזור בו מקשר השידוכין.

בשעה קשה זו, פנתה גב' לוב לרבי חיים פינטו זיע"א, וביקשה ממנו שיתפלל לישועתה, שהנדוניה תחזור אליה. רבי חיים זיע"א הרגיע אותה ואמר לה, כי בזכות סבו רבי חיים הגדול זיע"א, יתפס הגנב וכל הגניבה תוחזר במלואה.

בכל יום היה הצדיק מרגיע את גב' לוב, ומעודד אותה כי הנה הגנב ייתפס והגניבה תוחזר במלואה. כך חלפו להם ימים אחדים, ובני המשפחה התייאשו מלמצוא את הגניבה.

הגנב עצמו, היה מגיע בכל יום לרבי חיים זיע"א ומביא לו כסף, כדי שיתפלל להצלתו. רבי חיים זיע"א היה נוטל ממנו את הכסף, שבא לו בדרך בלתי כשרה, והיה צורך אותו בצרור מיוחד - בכדי להשיבו לבעליו בבוא העת.

ימים אחדים לאחר מכן, נתפס הגנב 'על חם'. היה זה בעת שיצא מן העיר עם כל שללו שגנב גם במקומות אחרים. הגנב הובל עם כל שללו אל בית הכלא, וכל הגניבה הוחזרה במלואה לבית משפחת לוב, וההכנות לחתונה נמשכו בשמחה ובמשנה מרץ.

לאחר מכן, ניגש רבי חיים זיע"א אל שלטונות הכלא, שוחח איתם ועם הגנב, ולאחר שזה הבטיח לשוב מדרכיו ומעלליו ולחזור לדרך המוטב, השתדל רבי חיים זיע"א בעדו, וגם חתם ערבות עבורו שלא ישוב לדרכו הרעה, והגנב שוחרר ממאסרו.

